

Cisterne Pavillon The Water: Photo by Markus Lindhe

VELUX BIEDT PLATFORM VOOR NIEUWSTE INZICHTEN

Daglicht en frisse lucht onmisbaar bij ontwerp gezonde gebouwen

Tijdens het VELUX Daylight Symposium en de Healthy Buildings Day in Parijs op 9 en 10 oktober bracht de VELUX Groep ruim 600 internationale professionals bij elkaar voor twee kennisdagen vol nieuwe inzichten over het belang van daglicht en frisse lucht. Centraal stond de vraag hoe we in deze tijd gezonde gebouwen en leefomgevingen kunnen en eigenlijk moeten ontwerpen, bouwen en inrichten. ►

Great architecture celebrates the view; creating social focus, reinforcing cultural context and expressing deeper philosophies. Wat een mooie inzichten leverden die twee dagen op. En waar kon dat beter dan in Le Carreau du Temple; de historische overdekte markttempel die uit metaal, glas en boorden is opgetrokken en nu dienst doet als evenementencentrum. Wetenschappers, architecten, ontwikkelaars, stedenbouwkundigen, gebouweigenaren, beleidsmakers en bouwprofessionals uit Noord-Amerika, China en Europa deelden in Parijs hun nieuwste onderzoeken en visie en gingen met elkaar in gesprek. Wat te denken van de verandering in paradigma: vorm follows climate in plaats van het welbekende vorm follows function. De gevolgen van de klimaatverandering waren een centraal thema tijdens de twee dagen. De Nederlandse delegatie onder leiding van VELUX Nederland bestond uit een aantal stakeholders, waaronder transitiestrateeg Atto Harsta, Ronald Schleurholts van cepezed, Mariëlle Aarts van de Eindhoven University of Technology, Rudi van Gorp van TBI WOONlab en directeur BBA Binnenmilieu Atze Boerstra.

ONTWERPEN MET DAGLICHT

Tijdens het VELUX Daylight Symposium werd de cruciale rol van daglicht bij het ontwerpen en creëren van gezonde gebouwen besproken. De Healthy Buildings Day keek onder meer naar het effect van het binnenklimaat op de gezondheid van mensen (verslag komt in Schooldomein nummer 3). Maar het ging niet alleen om het belang van goed daglicht, hoewel dat wel een goede ingang is voor goede en gezonde gebouwen. Wat te denken van de uitspraak: architectuur is het boetseren van licht. Het was vooral ook een feest waarbij gebouwen en inrichtingen de revue passeerden die vanuit de werking van het daglicht waren ontworpen. Directeur van Ter Steege Advies Johan Riezebos zei het volgende: “In de bouw zijn we van oudsher heel erg gericht op de constructie en vervolgens moet er aan het eind van de rit nog licht in het gebouw komen. Dat roer moet echt om; we zouden andersom moeten ontwerpen en bouwen vanuit de gedachte hoe we zo weinig mogelijk natuurlijk licht verliezen in onze gebouwen.” Professor en onderzoeker Christoph Reinhart presenteerde zijn onderzoek naar de opbrengstwaarde van gebouwen, waaruit blijkt dat woningen of appartementen met meer natuurlijk licht gemiddeld 6% meer opbrengen aan huur of uit verkoop. Dit geldt met name voor gebouwen waar het daglicht tot diep in de ruimten kan doordringen. De architecten Rasmus Astrup en Frederic Chartier wezen op de ontwikkeling binnen onze grote steden, waarin de mate van luchtverontreiniging enorm snel toeneemt. Parijs is inmiddels de meest vervuilde stad van Europa. Rasmus stelde de vraag: “Hoe

“Wat opvalt is dat deze generatie architecten, stedenbouwers en wetenschappers veel meer vanuit een holistische allesomvattende benadering naar de potentie van de gebouwde omgeving kijkt”

Rokko Observatory: Photo by Sambuichi Architects

The Multi Layered City Reinventing Paris

Miyajima Misen Observatory: Photo by Sambuichi Architects

Hiroshima Orizuru Tower: Photo by Sambuichi Architects

kunnen we schone lucht verbinden aan onze opgave meer infrastructurele projecten te verduurzamen?” Verschillende ontwerpen werden getoond, waarbij overal natuurlijk groen langs de periferie van Parijs en in appartementencomplexen is aangebracht, waar op elke laag tuinen en planten te vinden zijn en zo nieuwe groene ecosystemen in het stedelijk gebied ontstaan. Onderzoek toont aan dat wanneer kinderen in een natuurlijke omgeving opgroeien, ze gemiddeld 55% gezonder zijn met als effect dat ze gelukkigere mensen worden en een betere bijdrage leveren aan

Over VELUX Daylight Symposium en Healthy Buildings Day

De twee symposia van de VELUX Groep, het VELUX Daylight Symposium en Healthy Buildings Day, zijn voor het eerst aansluitend georganiseerd. Hiermee probeert de VELUX Groep wetenschappers, architecten, ontwikkelaars, stedenbouwkundigen, gebouweigenaren, beleidsmakers en bouwprofessionals dicht bij elkaar te brengen en sterkere synergiën te creëren in de hele waardeketen van gebouwen. Tijdens deze twee dagen wordt kennis uitgewisseld en worden praktijkvoorbeelden gedeeld, zodat de praktijk kan versnellen en gebouwen gezonder kunnen worden. Het VELUX Daylight Symposium, dat sinds 2005 om de twee jaar wordt gehouden, is een internationaal erkend evenement dat zich richt op daglichtonderzoek, onderwijs, praktijk en beleidsvorming. Het 8ste Daylight Symposium handhaaft zijn brede architecturale agenda met betrekking tot daglicht, terwijl het nieuw baanbrekend onderzoek deelt binnen een gelijkgestemde gemeenschap. Er wordt een sterke focus gelegd op hoe daglicht en comfort in gebouwen tastbaar kan worden gemaakt door het tonen van cases, resultaten en gebruikerservaringen. Door slimme oplossingen zoals de combinatie van VELUX dakramen met VELUX ACTIVE te tonen laat de VELUX Groep zien hoe zij zich blijft innoveren om de gezondheid van gebouwen verder te verbeteren.

Ronald Schleurholts (l) en Atto Harsta

de samenleving van morgen. De druk op de steden neemt toe en daarmee de kans op ongezonde omgevingen; dat vraagt om de ontwikkeling van nieuwe stedelijke ecosystemen, waarbij daglicht een natuurlijke kwaliteit biedt.

WERELD TE WINNEN

Dit symposium liet de enorme potentie van bouw-fysisch denken en ontwerpen zien, waardoor er veel minder installatietechniek nodig is en waarbij natuurlijke kwaliteiten het vertrekpunt van elk inrichtings- en ontwerpproces is. Architect Sebastian Moreno-Vacca liet in zijn presentatie een mooie lijn in de ontwikkeling van duurzame gebouwen en omgevingen zien: van passief bouwen, naar 0 op de meter, vervolgens naar carbon neutraal; in de gehele levenscyclus van een gebouw komt broeikasgas vrij; bij de productie en het vervoer van beton, of bij de fabricage van bureaus, kasten en tapijttegels. De hoeveelheid CO₂ die tijdens de levenscyclus van zulke producten vrijkomt, wordt 'embodied carbon' genoemd. Daar valt nog een wereld te winnen. Moreno-Vacca trekt de lijn verder door naar autonome en zelfvoorzienende gebouwen en vervolgens naar regeneratief design, waarbij het gebouw zelf energie oplevert en zichzelf blijft genereren, zonder extra energie-input. Professor Vivian Loftness benadrukte het belang van natuurlijke ventilatie in gebouwen, naast natuurlijk licht. Het effect van daglicht op de prestatie van mensen is aanzienlijk; medewerkers van een call center werken 7 tot 12% sneller, in een kantoor-omgeving gaat de prestatie met 25% omhoog en lees- en leerresultaten op scholen nemen tot 30% toe. Gebruik maken van bouwfysisch natuurlijke kwaliteiten als zonlicht, schaduw, wind en natuurlijk ventileren levert veel meer kwaliteit en besparing op ten opzichte van gebouwen die gesloten zijn en het binnenklimaat via mechanische ventilatie regelen.

BREDE SPECTRUM DAGLICHT

Ronald Schleurholts, architect en eigenaar bij cepezed was één van de sprekers tijdens het VELUX Daylight Symposium. Voor hem is daglicht essentieel bij de huidige manier van bouwen: "Toen kunstlicht nog niet bestond, waren gebouwen vanzelfsprekend ontworpen op een natuurlijke lichtinval. Vanaf de jaren '60 kwam er steeds meer kunstlicht en lucht-behandeling in gebouwen waardoor het belang van natuurlijk licht en natuurlijke ventilatie op de achtergrond raakte, met vele 'sick buildings' tot gevolg. Recent is er weer meer aandacht voor duurzaamheid en gezonde werkomgevingen, waarbij de kwaliteit van licht en lucht in de gebouwde omgeving een belangrijke rol speelt. Toch zijn er vele bouwtypen waar nauwelijks de minimumeisen van daglichttoetreding worden gehaald. Ook onder invloed van actuele energetische bouweisen, zoals BENG, wordt gestuurd op supergeïsoleerde en gesloten gebouwen. De mens is afhankelijk van natuurlijke invloeden en heeft een ingebouwde behoefte aan de intensiteit, de afwisseling en het brede spectrum van daglicht. Hier ligt een grote taak voor ontwerpers en opdrachtgevers!"

Wat opvalt is dat deze generatie architecten, stedenbouwers en wetenschappers veel meer vanuit een holistische allesomvattende benadering naar de potentie van de gebouwde omgeving kijkt. Het gaat om een betere wereld, om gezonde ecosystemen en vooral het terugdringen van veel onnodige techniek in gebouwen en omgevingen, omdat niet goed wordt nagedacht over de potentie van een ruimte in relatie tot het welbevinden van mensen. De verkregen inzichten tijdens het symposium dragen bij aan een noodzakelijke versnelling vanuit opdrachtgevers en de partners binnen de keten van ontwerpen en bouwen. ◀

▶ Kijk voor meer informatie op vms.velux.nl.